

דברי הכפר

★

הוי, דרך התיים! בלתי צפוי בכל,
מאחורי קרנות בלתי צפוי אורב:
ומהסס הלב, ומנחש הלב:
לימין, לשמאל?

אך כדי פסיעה לשמאל ואכלה הנך
על אשר לא נודע, אשר הושם לאל,
והימין תרמו ובמרה תמהל
מיטב דבשך.

או יש כי תעמדי בינות ימין ושמאל
על פקשת דרכים כמחקה לאות,
והבלתי צפוי מאחורי קרנות
ילעג בקול.

יחל

מספר 878

כ"ז בתמוז תשמ"ד

27.7.84

כפר הנשיא

עלון פנימי
לא לפרסום

ביתנו אבל
במותו של חברנו
לו סגל דל.

עם פרידה

אינני באה היום בדברי שירה או פסוק, אלא עם מילים מהלב. הלב, הכואב את אשר אנו טרם יודעים במלוא המובן - מה שיחסר לנו בעתיד.

ביום שישי בערב אמר ילד בן 10 לאמו: "אמא, אני כהלם" ובזה ביטא את רחשי לב בית כפר הנשיא, מזקן ועד טף. אחרי ההלם - הצער, אחרי הצער - הכאב.

איך לקבץ במילים ספורות קורות חיי אדם, ואיך ניפרד ממך, לו - אתה שהיית חלק כה מרכזי וטבעי בחיינו החברתיים, הקיבוציים והיהודיים, מכרית מילה, בר-מצווה, חתונה, חגים וזמנים ועד ללוויה.

בראש סולם העדיפויות שלך - משפחתך, משפחה מלוכדת וקרובה. שנית - הספריה, בה הקדשת מרץ, מחשבה, לימוד והתחשבות בחבר ושלישית, ואולי גם ראשית, אמונתך הבלתי-נלאית והאמיתית בקיבוץ, ציונות וסוציאליזם, אמונה שכה חסרה ללא מעטים מאיתנו היום. מפליאה הדרך, בה ניסית בכל מאודך לשמור על העקרונות שהאמנת בהם בצורת חיים צנועה וקיבוצית.

כן, לו - לא נשכח לציין, שהיית ג'ינג'י אמיתי. יש בינינו שזוכרים אותך כעלם צעיר, וכזה עם רעמה עבה בצבע הענבר, חייכן מלא חיים ומרד. כן, ג'ינג'י אמיתי עם מרד סוער. מי מאיתנו לא הרגיש פעם את חריפות לשונך בשעת התפרצות הר-הגעש ששמרת בתוכך, לא על דברים קטנוניים, אלא על מה שהיה נראה לך כאי-צדק, או מעשים שנגדו את עקרונות חיינו הקיבוציים.

הערכנו את דרכך להתגבר על מחלתך בלי להתאונן ובלי להיהפך לחולה או מיסכן. בזכרוננו נזכור אותך תמיד צועד במרץ בחמש אחרי הצוהריים בכביש המערכת, בדרך למטע או לראש-פינה.

ערך עבודת-כפיים וחזרה לעבודת חקלאות, שראית כבסיס לחיי קיבוץ, לא היו עבורך - החייט ממזרח-לונדון - מילים חסרות משמעות, אלא אמת שהוצאת לפועל ועד הרגע שלא יכולת יותר עבדת במטע וכאבת את חיסולו האיטי.

אני הכרתי אותך מגיל 10, כאשר הצטרפתי לתנועת "הבונים" דאז. תנועת בני פועלים, חייטים, תופרות, פקידים קטנים, מנהלים - כולם אוטודידקטים, תולעי-ספרים, ובעיקר חולמים, שכוח חלומם משך אותם להקים בית, שדייריו עומדים כאן היום ללוות אותך בדרכך האחרונה.

היום ילד בן 6 שאל את אימו - "אז מי יעבוד בספריה?" כאמת מי"לך, לו, נגיד: זכרוןך יהיה כרוך לנצח. לאננה, ציונה, מיכל ולעצמנו - חזק ואמץ.

רחל אבידור

מילים אחרונות

"היי, לואיג'י, אפשר להחליף את הספרים עכשיו?"
"לו, הנה כמה ספרי ילדים שצריכים לך..."

לו, שמעתי את דברי הרב קפלן, שמעתי את דברי רחל אבידור ליד הקבר. כשמעתי ביום שישי על מותך, יכולתי לקבל את הבשורה - אמנם בהלם, אבל בשקט. פתאום הרהרתי בכל אותם הדברים, אותם שטחים בחיינו, אשר בהם תפסת את עמדתך: הספריה, ספריית העיון, הכריזיה, תפילת ילדי הבר-מצווה, בחירות, הקשר עם הרכנות לכל-כך הרבה אירועים - והחגים, הימים הנוראים.

נזכרתי בכל-כך הרבה מקרים, בהם היית נדיב ומתחשב. לואיג'י (וכך קראתי לך רוב הזמן) הצטערתי. הצטערתי שלא אמרתי לך אף פעם, עד כמה הערכת אותך.

מאוחר לומר לך את המילים האלה עכשיו, אבל אומר אותן לשאר המשפחה שלך. אנגה, ציונה ומיכל, אני משתתפת בצערך. אני הערכת את לואיג'י ומדי יום כיומו היינו מחליפים כמה מילים, תוקעים בדיחה, מחליפים מידע על דברים שונים ו... ממשיכים הלאה. לא אמרתי לו שהעבודה שלו חשובה (וכל תולעי הספרים יודעים עד כמה...) וחלק מהדברים, שהיו חשובים לו, היו גם בעיני חשובים. הוא יהיה חסר לכולנו ואין עוד מה לומר.

בהשתתפות כנה בצערך

רותי עמית

הרהורים אחר מותו הפתאומי של לו סאבל

הרב קפלן צדק מאוד בהספדו: לא באמת היה שגריר טוב בכל הקושר את הקי-
בוץ הזה לרכנות בצפת. שגריר טוב איננו זה, שרק מייצג נאמנה ארצו, מדינתו
ובמקרה זה - קיבוצו, אלא אדם שמבין ומוקיר את המקום האחר, את אנשיו ואת
מנהגיו. כזה היה לו בכל הנוגע לרכנות בצפת. הרקע היהודי-מסורתי העשיר,
שהיה לו בילדותו במזרח-לונדון, שימש לו מקור השראה להבנת עולם שאנחנו,
כחלוצים צעירים, התרחקנו ממנו. עם חלוף השנים הוא התקרב שוב לאותה מסורת.
עוד דבר שהפליא אותי במיוחד ונזכרתי בו, כשראיתי את קבוצות הילדים,
שנשענו על קירות הספריה ביום של יריד הספרים בשבת, כשעיניהם בולעות את
השורות והמילים: לו אהב ספרים ואת תוכנם והפך את עצמו בקי ומבין בכל הנו-
גע לספריה. ההשכלה שרכש היתה השכלה שהשיג במו ידיו והיא היתה השכלה לא
שטחית. ציערה אותו במיוחד העובדה שרבים מבני המשק קוראים מעט מדי ובמיו-
חד ממעיטים לקרוא בעברית.

לו, במידה מסוימת, היה חיה פוליטית. לא כמובן הפעילות או העסקנות,
אלא מבחינת התפיסה והערנות לסכנות האורבות למדינה דמוקרטית בחיי יום-
יום. כיליד מזרח-לונדון הוא ראה בסביבת מגוריו את התעצמותה של התנועה
הנאצית הבריטית לפני מלחמת העולם השנייה. הוא תמיד נזכר בקרב הרחוב,
שניטש ב-CABLE STREET, בין יהודים ואוהדיהם המעטים לבין הבריטנים,
שביקשו ללכת בדרך הנאצים הגרמנים. זכרון הימים. זכרון הימים ההם שימש
לו גלאי למתרחש בארץ והוא שנא וסלד מכל תנועה או אישיות שדבקה בהן
ריח הגזענות והאלימות.

הלך אחד מוותיקי המקום הזה: עובד חרוץ, בעל מצפון, מאמין באורח
החיים הקיבוצי, נושא בגאווה את תעודת הזהות של סוציאליסט יהודי, המנסה
להקים חברה הוגנת במדינה יהודית מתחדשת. הוא השיג הרבה.

יהי זכרו ברוך

א ר י ק

מה נשמע?

אחרי שבוע כזה עצוב ומדכא - אין הרבה חשק לחפש "צימוקים" לטור זה.

אך החיים חייבים להימשך, ולא המוות ו/או תוצאות הבחירות יכולים להפסיק את זריחת השמש בבוקר קיץ, את שפע הירק מסביב או חיוך של פעוט, שזה עתה למד ללכת.

** למרות ההלם של פטירת חברנו לג ביום שישי - ואולי אפשר להגיד "ואף על פי..", קיימנו את יריד הספרים בין העמודים, כל-כך קרוב למקום שבו אהב לעבוד. אמר מי שאמר, שאין דרך הולמת יותר לכבד את זכרו של לו ז"ל ברגע זה מעיסוק בספרים, בכל שכבות הגיל.

** לחברים שעמלו בקלפי שלנו ביום הבחירות יש כמה וכמה סיפורים מעניינים. ידעתם שאסתר סולומון וחיים גלעדי הגיעו ל"פרגוד" בכיסא-גלגלים? לחיים, שהתעקש לבוא הביתה מבית-החולים לצורך זה וחזר לשם למחרת - כל הכבוד והחלמה מהירה. לאסתר ס., שגם היא חוזרת לצפת לניתוח ביד - בהצלחה ולהתראות בקרוב!

** הרולד ו. לא הצביע - הוא "קשור" למיטתו בבית-החולים "השרון", אבל יש שמועות שיחזור עוד מעט + גבס. גדול.

** שתיים שחזרו מחו"ל בדיוק כזמן לשלשל את הפתק לקלפי היו דליה ו. ופנינה גולן. ברוכות החוזרות! ראיתי איך חילקו מכתבים בחדר-האוכל מכל החבריה כחוף המערבי של ארה"ב לכל אוהביהם בבית.

** טוב גם לראות את כלנש ודייב בבית, אחרי ביקור אצל "הילדים".

** בשבוע הבא תתארח אצלנו משפחה לקליטה למשך כל השבוע. המשפחה מגיעה מקיבוץ האון עם ילד לכיתת "סיני" וילדה לגן.

** הוסיפו עוד ביתן טרומי חדש-חדש במפעל. ביתן זה ישמש את הצוות המ-טפל בהקמת ה"שלוחה" בפארק התעשייתי. בינתיים הדייר היחיד בו הוא אוסי. ואם אתם מזדמנים למפעל - היזהרו! עייש צובע וכל חפץ דומם או נע מקבל שיכבה טריה של צבע בייג'!

אז סיסמת היום היא: להחזיק מעמד! המצב יכול רק להשתפר, כי יותר גרוע כבר לא יהיה (אינש אללה)...

שבת שלום
א ל ז ה

המרפאה מודיעה

ביום ה', 9/8 יגיע צוות מיוחד מביה"ח בלינסון, כדי לערוך בדיקת "פפס" לכל הנשים במשק, החל מגיל 21.
מי שלא תהיה בבית ב-9/8 או ב-10/8 מתבקשת להודיע לנטע מיד, כי נחוייב בתשלום בעד כל שם רשום.

חלוצי חורבן

ל י ו ם ה ו ל ד ת *****

29.7. צביקה קורנבליט

סוזן שוורץ

אורלי ארנולד

ליאת גולדברג

30.7. אתי אדלשטיין

עמוס ניצן

31.7. אודי וגנר

מרב עמר

1.8. בטי דוארי

נחמן אנגלסברג

אורה נמלי

אורלי ויסבורט

ינאי קולט

אהוד אלמן

2.8. שירה פק

רועי בולצנסקי

3.8. מיכל דדוש

דליה וגנר

4.8. בועז נאי

ליאור בן-זאב

ל י ו ם נ י ש ו א י ן *****

29.7. רותי ורוני ברק

30.7. חוה ואמיל פרנק

8. שירה ויואב פק

שילה והנרי בן-יהודה

זמן קבלת מתנותינו

אני מנסה לסדר את מחשבתי בצורה הגיונית ומשכנעת. בעצם, זו הפעם השלישית שאני מעלה את הנושא על הנייר בעלוננו. בעבר היו תגובות שונות להערותי, לא הרבה כמובן. אבל יש לציין שרובן לא היו מעודדות ביותר, עבורי זאת אומרת. אבל אחרי החג האחרון של הבר-מצווה שהתקיים במשק, אני אמרתי לעצמי שאני חייב להתייחס שוב, למרות הכל, כי "לב רפה מעולם לא כבש נערה נאה". יסכימו אתי, אז אולי נוכל לשנות משהו, לא יסכימו, אז הנסיבות בעצמן באחד הימים יכריחו אותנו להפסיק את התהליך שהגיע לשיאו בחג האחרון. בוודאי אחזור כאן על כמה דברים שכתבתי בנידון בעבר, אבל היות וזה נסיוני האחרון לשכנוע, איתכם הסליחה הפעם.

הטכסיות מסביב לגיל המצוות היא תוצר הגולה. אין לי ספק שניסו להחיות את הפיסקה ב"פרקי אבות" שמדברת על גיל שלוש-עשרה למצוות אבל איזו משמעות יש לתאריך זה עבורנו היום? ואין זה שונה בכל הגדרה מכל עשור באותו פרק, ממתי למשל יהודי מתחיל לתת עצות רק בגיל חמישים. בחיינו אנו בקיבוץ, מתי נופל חג המצוות אם לא באותו התאריך בדיוק של סיום שנת הלימודים והעברתם של ילדינו מבית הספר המקומי בבית אל בית הספר האזורי מחוץ לבית? האם אין אצלנו חברים שמרגישים שטכס הבר-מצווה, בערכו ובמשמעותו, אינו אלא כפי-לות לזה של גמר שנת הלימודים של בית הספר המקומי? ואע"ז להגיד שוב שאם איזה הורה יאמר לי שהמשמעות העיקרית של חג זה עבור בנו (בתו) היא משהו אחר מ"זמן קבלת מתנותינו", לא אתבייש להגיד לו שאינני מאמין לו. הוא אולי היה רוצה לחשוב כך, אבל עבור הבן, לא דובים ולא יער.

ההורים אינם מודאגים משלל המתנות שזורים לבן וההתחרות שקיימת ביניהם? האם ישנו הורה אחד שניסה להקפיא חלק מהמתנות לגיל מאוחר יותר? הכל מותר היום? ואם זה כך היום, לאן נגיע בשנים הקרובות? ואם ההתחרות על קבלת מתנות קיימת בין הילדים, אז בוודאי היא קיימת גם בין ההורים והסבים והקרובים והידידים. לא אתייחס לאורחים שמוזמנים מכל פינות הארץ לחג. באמת איזו זכות יש לי? אבל בחג האחרון, בגלל המספר הרב של האורחים והתקופה היחסית ארוכה שחלק לא מבוטל מהם שהה כאן, הרגשתי שאני נמצא במין "חתונה פולנית".

ושלוש-עשרה המצוות שעל הבן לקיים! בשנות ה-50 וה-60 אולי היה בהן משהו חינוכי עבורו. אבל היום, אין להן לא טעם ולא ערך חינוכי. מה פתאום, נער בן שלוש-עשרה (לא אגיד כאן נערה בן שלוש-עשרה ואת זה אסביר בהמשך) יטפל מספר ימים בגינה של הורה מבוגר? או ינקה שטח במשק? האם אלה דברים שלומדים לעשות חד-פעמית ושאינם חלק אינטגרלי של יסודות החינוכיים והקבועים של חי-נוך ילדינו? וההצגה! כן, הילדים שלנו הם שחקנים מעולים אבל לא לשם זה מקיי-מים בר-מצווה. ישנה מסיבת שנת הלימודים ושם לפחות יש להצגה איזשהו תוכן יהודי-קיבוצי-ציוני כי בהצגה של הבר-מצווה קשה היה למצוא משהו דומה. אני טועה?

טוב, אז רוצים לחדש מסורת, בבקשה. אבל שיהיה משהו קשור לצורת חיינו כחברה קיבוצית. דרך אגב, אין לי ספק שישנו קשר ישיר בין חוסר השוויון בחיינו לבין ההתחרות הפרועה של מתנות בר-מצווה. אז איך מחדשים מסורת? אם רוצים שאנו נחזור לאווירה הזעיר-בורגנית שסובבת חג זה בין יהודי הגולה, אז הצ-לחנו, ועוד איך! הצעתי פעם לקיים את החג בצורה מפוארת בזמן גיוסם של הבנים לצה"ל. אמרו לי אז שישנה כבר מסיבה בתאריך זה לקראת גיוסם, ופניתי שלא רצי-תי סתם מסיבה, רציתי משהו הרבה יותר ערכי, הרבה יותר תוכן, לא עוד דיסקו, משהו שיסמל יציאתם ממש לגיל המצוות, מצווה לשרת כצה"ל, מצווה וזכות לבחור לכנסת, מצווה וזכות להשתתף באסיפות המשק ולהצביע. אלה הן מצוות!

המשך.

(זמן קבלת מתנותינו)

אין לי ספק שאקבל לא מעט תגובות שכבר ידועות לי מראש - שאני שמרני, שאינני מתקדם עם הזמן, שאני מנסה לשנות משהו שאינו ניתן לשינוי או מאוחר מדי לשנות, או שאני חי בעולם מושגים שאבד עליו כלח. יכול להיות, אבל אסור לי כבר לכתוב ולקוות?

אמרתי קודם שאסביר יותר מאוחר במאמר זה מדוע אני לרוב מתייחס לבן שלוש-עשרה ולא לבת שלוש-עשרה. טוב, הגעתי להסבר וכאן ברצוני להצהיר שאינני מת-יחס לנקודה שברצוני להעלות עכשיו בגלל היותי כופר בעיקר אלא בגלל היותי חבר קיבוץ שחשב, ועוד חושב קצת היום, שערכינו ומושגינו יהיו אחרים ושונים מהמ-קובלים בעולם. הבנים, רובם ככולם, עולים לתורה אצלנו. אני עד עצם היום הזה אינני מבין מה משמעות הדבר לבן שלומד תנ"ך כל חייו בבית הספר. אני מבין שב-גולה, הבן עולה לתורה, הוא למד את הפרשה שלו, או חלק ממנה, ויומיים אחרי עליתו לתורה, הוא ועוד כ-95% מהבנים שעולים לתורה שוכחים לחלוטין את הכל, מחוץ למתנות והמסיבה המפוארת כמוכן. אז איך במציאות חג הבר מצווה אצלנו בקי-בוץ אחר מזה שבגולה? האם כך תכננו את זה? אבל נגיד שמישהו כן רואה הבדל, נגיד שהמסיבות והמתנות הן תופעה חולפת בלבד, נגיד שהעליה לתורה של הבנים כן נשארת חרוטה בזכרונותיהם. נגיד כל זה. אבל עם כל זה, אני, אפיקורוס מוש-בע, צועק לשמיים: "ריכונו של עולם, אם דווקא חשוב לחברים שהבן יעלה לתורה, איפה שוויון המינים בחברה הקיבוצית? איפה התנועה לשחרור האשה אצלנו? מה, רק בן לוקח על עצמו עול מצוות, בת לא? איפה המחנכים? או אולי מעדיפים שוב ללכת בעקבות חלק של יהדות הגולה שפה ושם בת כן עולה לתורה, אבל לא חלילה וחס בגיל שלוש-עשרה, אלא בגיל שנים-עשרה בלבד! גיל שלוש-עשרה שמור לבנים בלבד, נכון? כך כתוב ב"פרקי אבות". ריכונו של עולם, תגיד לי משהו"

והיות ויש לי הרושם שריכונו של העולם לא יענה לי, אולי מישהו כן יעשה כך?

שתהיו בריאים,
משה בן-חיים

(סימני הפיסוק בכתבה זו -
על-פי קביעת המחבר. רות גלעד)

=====

ו ע ד ת ב נ י ס מ ו ד י ע ה :

ונסה מחליפה את יואל, שהצטרף לענף הצאן, בענייני דיור. בבקשה לפנות אליה.

*
אבקש מכל החיילים והחיילות, המשרתות היום בצה"ל ויודעים את תאריך שחרורם, לשים פתק בתא-הדואר מס. 49. גם החיילים הטריים).

תודה
ונסה

גלשן הדרות

בשעה טובה רכשה ועדת הספורט לפני מספר שבועות גלשן-רוח.
הגלשן הוא מסוג המתאים למתחילים וגם למתקדמים. יש לנו מיפרש מיוחד
למתחילים והדבר מקל את הלמידה. כבר הספקנו לרדת לכנרת מספר פעמים.
אנו מתכוונים לרדת בעיקר בשבתות ויש גם אפשרות לרדת אחה"צ במשך
השבוע. כרגע אינני ממליץ על כך, היות ובשעות אחה"צ הרוחות חזקות וקשה
מאוד ללמוד את מלאכת הגלישה. לא מומלץ לצאת ביותר מרכב אחד, כי נחוץ
די הרבה זמן לכל אחד להתאמן ולנסות. אין בינינו מדריך מקצועי, אבל את
היסודות הבסיסיים נוכל ללמד. אני חייב לציין שהדבר דורש הרבה סבלנות
והרבה נסיונות.

* רשאים להשתמש בגלשן חברים ומועמדים, כמו כן - אם יש מקום - רשאים
להצטרף חילים ו-ש.ש.ש. (מדובר בעיקר בשבתות, והסיבה היא שיש
לנו רק גלשן אחד והרבה מעוניינים, ולכן זכות קדימה לחברים).

* ההזמנה לפי ראשון מזמין, ראשון זוכה.
אני אנהל את רישום התור ואחזקת הציוד (הציוד נמצא על-יד החדר
שלי).

* 4 נסיעות בחודש ימומנו ע"י ועדת הספורט - שאר השעות ע"ח החבר.

דוד דיכון

בשם ועדת ספורט

הודעה ממרפאת השיניים

רופא השיניים שלנו יוצא לחופשה בין התאריכים

31.7.84 עד 9.8.84

במקרים דחופים אפשר להתקשר איתי.

רות

ובענייני עיניים

האופטיקאי יהיה אצלנו ביום ו"ה הבא.
חברים שזקוקים לבדיקת עיניים וטרם התקשרו
איתי, מתבקשים לעשות כן מיד באמצעות פתק
בתא-הדואר שלי.

בקי

בענייני עיניים

THOUGHTS AFTER THE UNTIMELY DEATH OF LOU SEGAL

The Rav Kaplan was more than right in his tribute to Lou: Lou was undoubtedly a good ambassador in all things that linked this Kibbutz with the Rabbinah in Safad. A good ambassador is not merely one who faithfully represents his country, his State or, in this case, his Kibbutz, but a person who understands and has regard for the other side, its customs and its people. This characterised Lou in everything that had to do with the Rabbinah. His deep traditional Jewish background which coloured his childhood and youth in the East End of London served as a source of inspiration in understanding a world which we, as young pioneers had moved away from. In the course of time Lou came back to much of that tradition.

Another thing that amazed me, and I was reminded of it when I saw groups of children leaning against the wall of the library during the Book Fair on the Shabbat after his death, avidly reading book after book; Lou loved books and all they contained and became an expert in all that had to do with the library.

The education he had was essentially a self-education that was real and not the superficial kind. His particular sorrow was the fact that many of the kibbutz youngsters read too little and of that, not enough in Hebrew.

Lou, in a certain measure, was a political animal. Not perhaps in the sense of being active or of being a party hanger-on but from a deep political understanding and an awareness of the dangers that confront the everyday life of a democratic state. As a youth in East London, he saw the rise of Mosely's British Nazis and the support they gained in parts of the East End. He always remembered the battle of Cable Street, as he called it, in which Jews of the East End and a few supporters fought gangs of Mosely's thugs who wished to emulate the German Nazis.

The memory of those days served Lou as a sensitive instrument with which to examine events in this country and he abhorred and shrank from every movement or personality from whom there was even a whiff of racism and violence.

One of the vatikim (old-timers) of this kibbutz has gone: a diligent worker, a man of conscience, a believer in all that kibbutz stands for, one who carried with pride the identity card of a Jewish Socialist and endeavoured to help build a decent society in a new Jewish State. He achieved much.

May His Memory Be Blessed

Eric

FAREWELL,

I haven't come today with poem or verse, but with words from the heart - the heart that feels the pain of what we have not yet fully comprehended - our loss in the future.

On Friday evening a ten-year old said to his mother, "Mummy, I am stunned," and thereby expressed the inner feelings of the whole of Kfar Hanassi, from young to old. And after the shock - the sorrow, and after the sorrow - the pain.

How does one encompass in a few words the life history of a man, and how does one bid you farewell, Lou - you that played a central and natural role in the social and Jewish aspects of our kibbutz life - from Brit Mila, Barmitzvah, to Weddings, Festival and Funerals?

At the top of your priorities lay your family - your close-knit family. Next came the library to which you devoted energy, thought, study and consideration for the chaver. In the third place, or maybe the first, was your untiring and true faith in the kibbutz, in Zionism and in Socialism - a faith which so many of us lack today. It is a source of wonder how you tried with all your might to keep to the principles you believed in with a modest kind of kibbutz life.

Yes, Lou, - I won't forget to mention that you were a true redhead. There are those amongst us who remember you as a young lad, one with a thick ginger mane, full of the smiles of life and revolution. Yes, a true redhead complete with revolutionary turbulence. Is there anyone among us who hasn't at one time felt the sharpness of your tongue when the volcano locked within you erupted, not because of some pettiness, but as a result of something you considered unjust or contradictory to the principles of our kibbutz way of life.

We admired the way you overcame your illness, without complaining and without feeling sorry for yourself. Firmly planted in our memory will be the sight of you setting out energetically at five in the afternoon on the ring-road, or on your way to the orchards or to Rosh Pina.

The virtue of physical work and the return to agriculture which you, the East London tailor, considered to be the underlying principle of the kibbutz, were not merely empty words for you. It was your credo which you practiced until the day you were no longer able to work in the orchard, and the slow process of its uprooting was painful to you.

I have known you since the age of ten when I joined Habonim, which was then a movement for the children of workers, tailors, seamstresses, junior clerks, pressers - all of them self-taught, bookworms, and above all, dreamers, the strength of whose dreams willed them to establish a home in which they stand here today to accompany you on this your last journey.

Today, a six year-old child asked his mother, "So who is going to work in the library?" Indeed, who is?

To you, Lou, we will say: May Your Memory be Blessed for Ever.

To Inge, Tziona, Michal, and to ourselves - be strong and of good courage.

Last Words.

"Hi, Louigi, can I change my books now?"

"Lou, here are some childrens' books which need binding."

Lou, I heard Rav Kaplan, and I heard Rachel Avidor by the grave side.

When I heard on Friday that you had died, I was able to accept the news with tranquility, despite the shock I was in.

But suddenly I thought about all the things, all those areas in your life in which you established a position: the library, the reference library, the bookbindery, the preparation of the Barmitzva children, the elections, and contact with the Rabanut on so many occasions - festivals and solemn days.

I remembered so many instances when you were kind and considerate.

Louigi (that's what I called you most of the time), I was sorry - I was sorry that I had never told you how much I appreciated you. It's too late to say these things to you now, but I'll say them to the rest of your family.

Inge, Tziona and Michal - please accept my condolences. I admired Louigi, and every day we would exchange a few words, make a joke, exchange information on various matters.....and then continue on our way.

I didn't tell him that his work was important (and all the bookworms know how important.....) and some of the things which were important to him were also important to me.

We're going to miss him, and there's no more to be said.

My sincerest condolences.

RUTHI AMIT